

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

YEREL STK'LAR HİBE PROGRAMI

AKTİF Katılım, DEMOKRATİK Gelişim, ETKİLİ İletişim, DOĞRU Yönetişim Projesi

(ADED)

TR2014/DG/04/A1-04/GRS-325

YEREL STK'LARIN SORUNLARI, ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

VE

ADAPTASYON KRİTERLERİ

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

GİRİŞ

Proje kapsamında STK'larla yapılan ilçe istişare toplantıları, çalışma komisyonları tarafından tüm düzeylerde yapılan araştırma sonuçları, STK'lara yönelik düzenlenen anket çalışmaları ve alan araştırmaları sonucu ulaşılan genel bulgular şöyle özetlenebilir.

Genel olarak STK'lar başliğı altında faaliyet gösteren tüm kamu kurumları, ulusal ve uluslar arası kaynaklar, araştırmalar ve yorumlar STK tanımı ile nispi olarak gelişmiş, insan kaynakları, kurumsal kapasitesi, mali yapısı ve görünürlüğü ile belli bir boyuta ulaşmış Sivil toplum kuruluşlarını kastetmektedir. Oysa bu niteliğe sahip kuruluşların, çok küçük çapta örgütlenme ve gelişmişlik düzeyine sahip yerel STK'lar içindeki sayısal olarak oranı yüzde birler düzeyinde bile değildir.

Birinci gruptaki STK tanımına uyan kuruluşların sorunları, talepleri ve beklentileri ile mevcut durum analizleri yapmak ve sorunlara çözüm aramak yalnızca buzdağının görünen yüzüyle ilgilenmek anlamına gelir. Zira birinci gruptaki STK'lar la ikinci gruptaki yerel STK'ların sorunları ve bu sorunların çözümleri benzerlik göstermemektedir.

Bu gün bazıları bölgesel düzeyde, bazıları ulusal düzeyde ve bazıları da global düzeyde örgütlenmiş, önemli mali ve insan kaynaklarına sahip STK'larla, henüz bir idare ofisi, bir tabelası, bir web sitesi ve bir tek ücretli çalışanı bulunmayan bir yerel STK'yı aynı başlık altında değerlendirebilmek pratik olarak ta mümkün değildir.

Bu nedenle Yerel STK'lar Hibe Programı kapsamında geliştirdiğimiz bu proje ile yerel STK'lara yönelik yapılan çalışmaların söz konusu alandaki boşluğun doldurulmasında önemli bir katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Proje kapsamında ilimizin tüm ilçelerine planlı ziyaretler gerçekleştirilmiş, STK temsilcileri ile istişare toplantıları düzenlenmiş, yerel STK'ların sorunları bir zat yöneticilerin ifadeleri ile belirlenmiş, onların görüş ve önerileri, istekleri ve talepleri alınmış, ilimizdeki STK'ların yönetici ve üyelerine yönelik anket çalışmaları yapılmıştır.

Ayrıca oluşturulan çalışma komisyonları marifetiyle Yerel STK'ların Aktif Katılım, Demokratik Gelişim, Etkili İletişim Ve Doğru Yönetişim konusundaki sorunları ve bunların çözümleri konusunda ulusal ve uluslararası düzeyde araştırmalar yapılmış, iyi örnek ve uygulamalar belirlenmiştir.

Bütün bu çalışmaların sonunda daha sonra uygulanacak STK üyelerine için düzenlenecek eğitimler ve STK'lara uygulanacak adaptasyonlar için sorunlar ve çözümleri içerecek ADAPTASYON KRİTERLERİ aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

YEREL STK'LARIN AKTİF KATILIMLA İLGİLİ SORUNLARI, ÇÖZÜMLER VE ADAPTASYON KRİTERLERİ

SORUNLAR	GÖSTERGELER VE KAYNAKLAR	ÇÖZÜMLER VE ADAPTASYON KRİTERLERİ	
		GENEL ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	PROJEYE ÖZEL ADAPTASYON KRİTERLERİ
Ülkemizde ve bölgemizde STK'lar üzerinde olumsuz bir toplumsal algı bulunmakta, 15 Temmuz darbe girişi sonrası bu algının daha da bozulduğu görülmektedir. Bu durum yurttaşların sivil toplum kuruluşlarına ve gönüllü çalışmalara katılımlarını olumsuz etkilemektedir.	ADEP projesi yerel STK'lar anket çalışması sonuçlarına göre; STK'lar hakkındaki negatif toplumsal algı yerel halkın katılımını, STK'nın üye sayısını ve gönüllü desteğini olumsuz etkilemektedir seçeneğine katılımcıların %47,5'ini Kesinlikle Katılıyorum, %24,3'ü Kısmen Katılıyorum %14,4'ü Fikrim Yok %8,9'u Kısmen Katılmıyorum %5'i ise Kesinlikle Katılmıyorum yanıtını vermiştir.	<ol style="list-style-type: none">1.STK'ların tamamen şeffaf olması, amaçlarını, mali kaynaklarını, faaliyetlerini üyeleriyle ve halkla paylaşması gerekmektedir.2.Web sitesi,sosyal medya ve diğer görünürlük araçlarını daha sık kullanarak,tüm faaliyetlerinin yaygınlaştırılmasını sağlamalıdır.3.Üyelerini yönetsel işleyişe dahil etmeli, onların kuruluşun tüm çalışmalarında aktif rol almasını sağlamalıdır.	<ol style="list-style-type: none">1.Yerel STK'lara Web tabanlı ADEP Platformunda duyuru, ilan ve etkinliklerini yaygınlaştırma, görünür olma fırsatı sağlanacaktır.2.Bazı hedef STK'lara eğitimler verilmiştir.3.ADEP platformu üyesi 6 STK'da adaptasyon çalışmaları yapılacaktır. Bu kapsamda söz konusu STK'ların, şeffaf ve hesap verilebilirlik kapasiteleri geliştirilmeye çalışılacak, iç demokrasi anlayışının geliştirilmesine çalışılacaktır.4.Hedef STK'ların görünürlüklerini ve kredibilitelerini artırmaya yönelik adaptasyon çalışmaları yürütülecektir.5.Farkındalık seminerleri ile olumsuz algının silinmesi planlanmıştır.
Ülkemizde ve bölgemizde STK'lar sayısal olarak yetersizdir.	OECD, STGM ve DERBİS kaynaklarına göre; STK'ların sayısı açısından Türkiye, dünya sıralamasında orta-alt sıralarda yer almaktadır.3.3 milyon STK ile Hindistan, dünyada birinci sırada gelmekte, Ancak kişi başına düşen STK bakımından orta sıralarda yer almaktadır. Bu alanda en başarılı ülkeler, yani vatandaşların sivil topluma en aktif destek sağladığı ülkeler Fransa, İngiltere, Hırvatistan ve Almanya gibi Avrupa ülkeleridir. Hindistan, Brezilya, Türkiye, Rusya gibi gelişmekte olan ülkeler 630 ila 370 kişiye bir STK ile orta-alt sıralarda yer almaktadır. Ancak Rusya ile Türkiye, bu dörtlü arasında durumu en kötü ülkelerdir. Mısır 2295	<ol style="list-style-type: none">1.Karar alıcı kuruluşlar STK'ların kurulması ile ilgili prosedürleri kolaylaştırıcı düzenlemeler yapmalı, STK'lar için mali destek ve teşvik mekanizmaları geliştirilmelidir.2.STK'larla ilgili olarak yerel halka yönelik farkındalık faaliyetleri yürütülmelidir.3.STK'lara üyelik, gönüllü faaliyetlere katılım sağlayan yurttaşlara kamu hizmetlerine erişimde	<ol style="list-style-type: none">1.ADEP projesi kapsamında 12 ilçede istişare toplantıları düzenlenmiştir.2.Promosyon malzemeleri bastırılarak STK' üyelerine dağıtılmıştır.3.STK üyelerine yerel halka yönelik farkındalık seminerleri planlanmıştır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

	<p>kişiyeye bir, Afganistan 5828 kişiyeye bir STK ile listede son sırayı almaktadır.</p> <p>2015 de 10.293.094 olan dernek üye sayısı,2018 de 7.288.011'e düşmüştür.(15 Temmuz)DERBİS-2019</p> <p>Faal Dernek Sayıları: 118.427, (%38,92)Fesih Dernek Sayıları: 185.855 (%61,08) KAYNAK: DERBİS-2019</p> <p>Hırvatistan da 93 kişiyeye, Makedonya da 161 kişiyeye, Türkiye de ise 714 kişiyeye 1 STK Düşmektedir. KAYNAK: TÜSEVİ/ATÖLYE</p>	<p>teşvik edici bazı avantajlar sağlanmalıdır.</p>	
<p>Gelişmiş ülkelere göre Türkiye de Ülke nüfusunun çok az bir bölümü STK'lara üyedir. Bu durum bölgemizde Türkiye ortalamasının da altındadır.</p>	<p>Türkiye de nüfusun %91'i her hangi bir STK'ya üye değildir. Kaynak: Demekler dairesi bşk.(DERBİS) Ekim 2019</p> <p>Sivil toplum kuruluşlarının büyük çoğunluğu (%87) sivil topluma vatandaş katılımını yetersiz görmekte (Toros, 2007); katılımın düşüklüğünü mali sorunlarından sonra en önemli ikinci sorunları olarak sıralamakta (YADA, 2010) ve bu alanda kendilerini geliştirmeye yönelik faaliyetlere ihtiyaç duyduklarını doğrulamaktadır. Kaynak: Uluslararası sivil toplum endeksi projesi Türkiye ülke raporu,II</p> <p>Son bir yıl içinde sosyal/sportif/kültürel bir sivil toplum kuruluşunun faaliyetlerine katılarak STK etkinliklerinde sosyalleşen nüfusun oranı %11,5 olmuştur (DDA, 1999). Araştırmalar, vatandaşların boş vakit etkinliklerinin başında evde misafir ağırlamak (%80,4), başkalarına misafirlğe gitmek (%73,6), arkadaşlarla buluşmak (%68,9), siyaset tartışmak (%35,4), herhangi bir hobiyle ilgilenmek (%32,4) gibi faaliyetlerin geldiğini ve bu faaliyetler arasında sivil toplum kuruluşlarının etkinliklerinin</p>	<p>1.STK'larla ilgili olarak yerel halka yönelik farkındalık faaliyetleri yürütülmelidir.</p> <p>2.STK'lara üyelik, gönüllü faaliyetlere katılım sağlayan yurttaşlara kamu hizmetlerine erişimde teşvik edici bazı avantajlar sağlanmalıdır.</p>	<p>1.ADEP projesi kapsamında 12 ilçede istişare toplantıları düzenlenmiştir.</p> <p>2.Promosyon malzemeleri bastırılarak STK' üyelerine dağıtılmıştır.</p> <p>3.STK üyelerine yerel halka yönelik farkındalık seminerleri planlanmıştır.</p> <p>4.Adaptasyon çalışmaları ile hedef STK'ların algı yönetim kapasitelerinin artırılması sağlanacaktır. 5.Hedef STK'ların hedef kitle belirleme, hedef kitleye erişim, hedef kitleyi aktif bir şekilde dâhil etmelerine yönelik kapasite artırıcı çalışmalar yapılacaktır.</p>

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

	<p>bulunmadığını göstermektedir (Arı-İnfakto, 2006). Kaynak: Uluslararası sivil toplum endeksi projesi Türkiye ülke raporu,II</p> <p>Partizan nitelik taşımayan siyasi hareketlere katılım oranı ise %11,6'dır (DDA, 1999). Vatandaşların sadece %14'ü kişisel sorunlarıyla, %13'ü mahallelerindeki sorunlarla ilgili dilekçe yazmakta, %9'u toplu yürüyüşe, %7'si boykot eylemine ve %3'ü internet eylemine katılmaktadır (Arı-İnfakto, 2006). Kaynak: Uluslararası sivil toplum endeksi projesi Türkiye ülke raporu,II</p>		
<p>Türkiye de toplumsal katılım açısından ve sosyal bir olgu olarak gönüllülük yeteri kadar gelişmemiştir.</p>	<p>Gönüllü faaliyetlere katılımında Türkiye OECD ülkeleri arasında son sıradadır. OECD 2009 kaynaklarına göre bu oran Türkiye de,%1.8, Japonya da,5.6,Fransa da 23,2,İsveç te 57.1 ABD'de 62.4 tür. OECD ortalaması ise: 30,4 tür.</p> <p>Türkiye gönüllü faaliyete katılma süresi açısından 135 ülke arasında 132.sırada bulunmaktadır. TÜSEV/ATÖLYE: 2014 Dünya Bağışçılık Endeksi</p> <p>Avrupa da gönüllü faaliyetlere katılma oranı %18,9 iken Batı balkanlar ve Türkiye de bu oran %10'u geçmemektedir. Sivil toplumun gelişmesi için elverişli ortamın izlenmesi projesi –Bölgesel rapor</p>	<p>1.Merkezi yönetim gönüllülüğü yasal prosedürlere bağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır.</p> <p>2.Gönüllülüğü özendircek eğitimler, kampanyalar, seminerler, konferanslar, paneller gibi farkındalık faaliyetleri düzenlenmelidir.</p> <p>3.Televizyonlarda Kamu spotları, çeşitli basılı yayınlaştırma materyalleri, promosyon malzemeleri ile gönüllük konusunda farkındalıklar artırılmalıdır.</p>	<p>1.Projemizde gönüllülük STK' üyelerine ve yerel halka yönelik düzenlenecek seminerlerde bütün yönleri ile işlenecektir.</p> <p>2.ADEP platform üyeleri bünyesinde yapılacak adaptasyon çalışmalarında, ilgili kuruluşların gönüllülere erişim konusundaki sorunlarının çözümüne yönelik destek sağlanacaktır.</p> <p>3.ADEP projesi kapsamında STK'lar referans kaynaklar(Araştırma raporları, İyi örnekler, Adaptasyon kriterleri, STK'lar için rehber, ADEP platform web sitesi) üretilmiştir</p>
<p>Bölgelerin insani gelişmişlik ve kentlilik düzeyi ile sosyo-ekonomik koşulları STK'ların gelişimini etkilemektedir.</p>	<p>Türkiye de derneklerin %42 si İstanbul, Ankara, İzmir, Adana ve Bursa da bulunmaktadır.(Sivil toplum endeksi projesi raporu 2011,Türkiye de sivil toplum: Bir dönüm noktası) Türkiye de derneklerin %35'i Marmara bölgesinde faaliyet gösterirken Güney doğu Anadolu'daki derneklerin sayısal olarak oranı %5,1 dir. (Dernekler Dairesi Başkanlığı)</p>	<p>1.Gelişmemiz ve/veya az gelişmiş bölgelerde STK'lara Devlet mali destekler(Teşvik) sağlamalıdır.</p> <p>2.İçişleri bakanlığı tarafından STK'ların başvurusu için yayınlanan proje teklif çağrılarına başvuran</p>	<p>1.Paydaşların üyeleri içi düzenlenen eğitimlerde STK'ların hangi fon kaynaklarına nasıl erişim sağlayacağı ile ilgili bilgiler verilmiştir.</p> <p>2.Adaptasyon çalışmalarında ADEP platformuna üye STK'ların proje yeterlilikleri artırılacaktır.</p>

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

		kuruluşlar arasında bu bölgelerdeki STK'lara öncelik verilmelidir. 3.SODES ve Kalkınma ajanları aracılığıyla ve projeler vasıtasıyla kullanılan ulusal fon kaynaklarında bu bölgelerin payı oransal olarak artırılmalıdır.	
STK'ların birçoğu bir çatı örgüte üye değildir.	DDB'nin 2013 verilerine göre ve STK'ların %19,5'i çatı örgütlere üyedir.	1.Yerel çatı örgütlenmeler oluşturulması ve bu örgütlere üyelikler kamu tarafından teşvik edilmelidir. 2.Çatı kuruluşların üyelik aidatları vasıtasıyla yerel STK'ların sömürülmesinin önüne geçilecek yasal tedbirler alınmalıdır. 3.Çatı kuruluşlara üye olan STK'lara ulusal fon kaynaklarına başvurularında avantajlar sağlanmalıdır.	1.Projemiz kapsamında oluşturulan ADEP platform tüzel kişiliği olmayan bir çatı oluşumdur. 2.Bu platform vasıtasıyla üye kuruluşlara yaygınlaştırma, bilgiye erişim, eğitimsel, yönetsel konularda teknik destekler sağlanmaktadır. 3.Adaptasyon çalışmaları sırasında hedef STK'lara bilgiler verilerek, iyi örnekler gösterilerek, çeşitli çatı kuruluşlara, platformlara üye olmaları teşvik edilecektir.
STK'ların çoğu ulusal ve/veya uluslar arası bir ağa üye değildir.	ADEP projesi yerel STK'lar anket çalışması sonuçlarına göre; Yerel STK'ların diğer STK'lar, İşletmeler, Ağlar, kamu kuruluşları ve gönüllü kuruluşlarla işbirlikleri yeterli düzeydedir seçeneğine katılımcıların % 2,5'i Kesinlikle Katılıyorum, % 10,9 'u Kısmen Katılıyorum %21,9'u Fikrim Yok % 36,3'ü Kısmen Katılmıyorum % 28,4 'ü ise Kesinlikle Katılmıyorum yanıtını vermiştir.	1.Ulusal ve uluslar arası ağlara üye olan STK'lara ulusal fon kaynaklarına başvurularında avantajlar sağlanmalıdır.	1.Projemiz kapsamında ADEP platformu adı ile bir web ağı oluşturulmuştur.Bölgemizde, ülkemizde ve uluslar arası düzeyde çeşitli STK'ların bu ağa üye olmaları için çalışmalara başlanmıştır. Çeşitli kampanyalarla üyelik teşvik edilmeye devam edilecektir. 2.STK'lar ADEP platform web sitesinden yararlanarak çeşitli ağlara ve platformlara ulaşabilecek, onlara katılabilecektir.
Etnik azınlıklar STK'lara üye yapılırken sorunlar, kendileri	Etnik azınlıkların katılım eğilimlerinde vatandaşların %11'inin bu gruba denk düşmesine rağmen sosyal	1.Etnik azınlıkların STK'kurmasının önündeki yasal kısıtlar yumuşatılmalıdır.	1.Projemiz kapsamında adaptasyon çalışmaları yürütülürken ADEP platformu üyesi STK'ların üye profillerini

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

bir STK kurmaya yönelidiklerinde ise yasal zorluklar yaşamaktadır.	katılımlarının %8, siyasi katılımlarının ise %9 oranında gerçekleştiği görülmektedir. Siyasi aktivizmde ise %15'lik yüksek bir katılım düzeyi bulunmaktadır. Kaynak: Uluslararası sivil toplum endeksi projesi Türkiye ülke raporu,11	2-Yerel yönetimler bu tür STK'ların kurulmasını teşvik etmelidir.	zenginleştirmeleri, ilimizde bulunan Suriye, Afgan, Arnavutluk, Çeçen, Çerkez, lazgi kökenli göçmenlere yer vermeleri teşvik edilecektir.
--	---	---	---

YEREL STK'LARIN DEMOKRATİK GELİŞİMLE İLGİLİ SORUNLARI, ÇÖZÜMLER VE ADAPTASYON KRİTERLERİ

SORUNLAR	GÖSTERGELER VE KAYNAKLAR	ÇÖZÜMLER VE ADAPTASYON KRİTERLERİ	
		GENEL ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	PROJEYE ÖZEL ADAPTASYON KRİTERLERİ
Yerel sivil toplum kuruluşlarının hak savunuculuğu alanındaki sayısal ve niteliksel yeterlilikleri düşüktür.	Türkiye de hukuk, insan hakları ve demokrasi alanında çalışan vakıfların tüm vakıflar içindeki oranı %0,05 tir.(Vakıflar genel müdürlüğu) Derneklerin ise sadece %0,9 u hukuk, insan hakları ve demokrasi alanında faaliyet göstermektedir. (Dernekler Dairesi Başkanlığı)	1.Hak savunuculuğu yapan dernekler, yürütme erki tarafından zaman, zaman yetkilerin kullanımına karşı tehdit olarak algılanmakta ve bu nedenle orantısız yaptırımlarla karşılaşmaktadır. Devletin özgürlük alanını genişleterek bu derneklere daha fazla alan açması gerekmektedir.	1.Projede eş başvuranlar ve paydaşlar arasında engelli ve kadın derneklerine yer verilerek, bu tür STK'ların kendilerini daha iyi ifade etmelerine katkı sağlanmıştır. 2.ADEP platformu yerel, ulusal, uluslar arası düzeylerde hak savunuculuğu konusunda çalışmalar yaparak üye STK'lara öncülük ve rehberlik edecektir. 3.Adaptasyon çalışmaları sırasında hedef STK'ların diğer STK'lar, kamu kuruluşları ve politik karar alıcılarla yatay ve dikey işbirlikleri geliştirerek hak savunuculuğu konusundaki kapasitelerinin artırılması teşvik edilecektir.
Özellikle Yerel STK'larda olmak üzere STK'larda genel olarak erkek egemen bir yapı bulunmaktadır. Kadınların temsili	Türkiye'de derneklere üye olanlar içinde sadece %5,5'i kadındır. Derneklerdeki kadın üye sayısı: Ülke nüfusunun %1.65'iErkek üye sayısı:% 7.35'dir. Kaynak: Dernekler dairesi bşk. Ekim 2019 Sivil toplum kuruluşlarında kayıtlı üyelik veya yönetim kurulu üyeliği temelinde	1.STK'ların tüzüklerinde yeniliğe giderek üye kaydında ve yönetim organlarının oluşumunda kadın kotası uygulayarak bu	1.Projemizde paydaş seçiminde kadın STK'lar için 1/3 kotası uygulanmıştır. 2.Proje faaliyetlerinden çalışma komisyonlarının

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

<p>yetersizdir. Kadın üye bulunan STK'larda, kadınlara yönetsel roller verilmemektedir.</p>	<p>incelendiğinde kadınların üyelerin %10,4'ünü, yöneticilerin ise %14,4'ünü oluşturduğu görülmektedir (YADA, 2010). Kadın katılımı dernek üyeliği bazında incelendiğinde katılımdaki cinsiyet eşitsizliği çarpıcı şekilde görülmektedir. Ülke genelinde dernek üyelerinin %84'ünü erkekler, %16'sını ise kadınlar oluşturmakta; bu oranlar bazı bölgelerde %10'lara kadar düşmektedir (DD, 2008). Ayrıca, derneklerde kadın katılımında son yıllarda düşüş gözlemlenmiştir: 2005'de %22 olan kadın dernek üyesi oranları, 2008'de %6'lık bir gerileme göstererek %16'ya düşmüştür (DDB, 2005 ve 2008).</p>	<p>sorunun çözümüne katkı sağlamlasında yarar vardır.</p>	<p>teşkilinde 1/3 kadın kotası uygulanmıştır.</p> <p>3.Adaptasyon çalışmaları sırasında ADEP platformu bünyesindeki STK'ların üyeliklerinde ve yönetsel organlarında kadın temsiline artırılması için çalışmalar yürütülmeye başlanmıştır.</p> <p>4.ADEP projesi kapsamında STK'lar referans kaynaklar(Araştırma raporları, iyi örnekler, Adaptasyon kriterleri, STK'lar için rehber, ADEP platform web sitesi) üretilmiştir</p>
<p>Demokratik yaşamın geniş tabana yayılması için yasama ve yürütme erklerinde yasa yapma süreçlerine yerel sivil toplum kuruluşlarının katılımını mümkün kılan mekanizmalar yetersizdir.</p>	<p>ADEP projesi yerel STK'lar anket çalışması sonuçlarına göre; Demokratik yaşamın geniş tabana yayılması için yasama ve yürütme erklerinde yasa yapma süreçlerine yerel sivil toplum kuruluşlarının katılımını mümkün kılan mekanizmalar yetersizdir seçeneğine katılımçıların % 44,8 'i Kesinlikle Katılıyorum, %28,4'ü Kısmen Katılıyorum % 16,4'ü Fikrim Yok %7,5 i Kısmen Katılmıyorum %3 'ü ise Kesinlikle Katılmıyorum yanıtını vermiştir.</p>	<p>1. Devlet tarafından yasa yapma süreçlerine yerel sivil toplum kuruluşlarının katılımını sağlayacak daha geniş kapsamda yasal düzenlemeler yapılmalıdır.</p> <p>2.Yerel yönetimler politikalarını oluştururken yerel stkları çözüme dahil edecek mekanizmalar geliştirmelidir.</p>	<p>1.Proje sırasında ve sonrasında ADEP platform yerel yönetimler düzeyinde bir baskı unsuru olarak kullanılacak, ilimizin yönetimi ile ilgili kent konseyi dahil bir çok platformda temsili için çaba harcanacaktır.</p> <p>2.Adaptasyon çalışmaları sırasında hedef STK'lara roller tanımlanarak her birinin kendi faaliyet alanı ile ilgili yerel yönetimlere yönelik (Belediye meclisi, belediye encümeni, kent konseyi) teklif ve öneriler hazırlamaları için teşvik edileceklerdir.</p>
<p>Yerel STK'lar çeşitli görev ve sorumluluklar vererek üyelerinin potansiyellerini ortaya çıkaracak ve bundan yararlanacak bir iç demokrasi anlayışına sahip değildir.</p>	<p>ADEP projesi yerel STK'lar anket çalışması sonuçlarına göre; Yerel STK'lar çeşitli görev ve sorumluluklar vererek üyelerinin potansiyellerini ortaya çıkaracak ve bundan yararlanacak bir iç demokrasi anlayışına sahip değildir katılımçıların % 30,3'ü Kesinlikle Katılıyorum, %34,8 'i Kısmen Katılıyorum % 19,4 'ü Fikrim Yok %10,9 'u Kısmen Katılmıyorum %4,5'i ise Kesinlikle Katılmıyorum yanıtını vermiştir.</p>	<p>1.STK'lar üyeler arasında çeşitli çalışma komisyonları oluşturarak üyelerine onların istek,yetenek ve yeterlilikleri ile orantılı rol ve sorumluluklar verecek bir yaklaşım geliştirmelidir.</p>	<p>1.ADEP platform üyeleri isterlerse ADEP platform üzerinden online anketler uygulayarak üyelerinin katkı sağlayabileceği yeterlilikleri ölçecektir.</p> <p>2.Bu anketlerin sonuçlarına göre, Adaptasyon çalışmaları sırasında ADEP platform üyesi STK'larda bünyesinde bu STK'ların</p>

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

			faaliyet alanları ile ilgili çeşitli çalışma komisyonu oluşturulması ve bu komisyonlarda üyelere görev ve sorumluluklar verilmesi sağlanacaktır.
Yerel STK'ların zaten yetersiz olan mali kaynaklarına rağmen özel sektörün tabi olduğu muhasebe sistemine tabi olmaları önemli ekonomik sorunlarının önemli nedenlerinden biridir.	Devletin STK'ları daha basit bir mevzuata tabi tutması gerekirken Batı balkanlar ve Türkiye de STK'lar özel sektörle aynı muhasebe sistemine tabidir. KAYNAK: TÜSEV-ATÖLYE: Sivil toplumun gelişmesi için elverişli ortamın izlenmesi projesi - bölgesel rapor	1.Yerel STK'lara KDV muafiyeti, ÖTEV muafiyeti, diğer vergi ve harçlardan muafiyetler gibi yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Muhasebe sistemleri basitleştirilmelidir.	Projemiz için uygun değildir. Dış etkenlere bağlıdır.
Ülkemizde toplantı, gösteri ve yürüyüşlerde yaşanan kısıtlamalar özellikle hak savunuculuğu yapanlar olmak üzere STK'ların ve sosyal toplumun demokratik gelişimini olumsuz etkilemektedir.	<p>Türkiye de valilikler il ve ilçelerde tüm toplantıları yasaklama ve erteleme yetkisine sahiptir.KAYNAK: TÜSEV/ATÖLYE: TÜSEV 2014. Sivil topluma aktif katılım: Uluslar arası standartlar, Ulusal mevzuattaki engeller, öneriler</p> <p>Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi(AİHS)'nin ilgili maddelerini ihlal etmesine rağmen,Türkiye de kamuya açık genel yollar,parklar ve ibadethaneler gibi pek çok yerde toplantı ve gösteri yürüyüşü yapmak yasaktır. KAYNAK:TÜSEV/ATÖLYE: TÜSEV 2014. Sivil topluma aktif katılım: Uluslar arası standartlar, Ulusal mevzuattaki engeller, öneriler</p> <p>Türkiye de planlanan bir gösteriyi düzenleyen kuruldun bir kimsenin her hangi bir sebepten gösteriye katılmaması halinde 6 aydan 2 yıla kadar hapis cezası ile yargılanmaktadır. KAYNAK:TÜSEV/ATÖLYE: TÜSEV 2014. Sivil topluma aktif katılım: Uluslar arası standartlar, Ulusal mevzuattaki engeller, öneriler</p> <p>Türkiye de sadece 18 yaşından büyük bireyler açık hava da toplantı ve gösteri düzenleme hakkına sahiptir. KAYNAK:TÜSEV-ATÖLYE: Sivil toplumun gelişmesi için elverişli ortamın izlenmesi projesi - Türkiye raporu</p>	1.Devletin özellikle AB katılım müzakereleri sürecine katkıyı da esas olarak toplantı,gösteri ve yürüyüşle ilgili kanun ve yönetmeliklerde özgürlük alanını genişletici düzenlemeler yapması gerekmektedir.	Projemiz için uygun değildir. Dış etkenlere bağlıdır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

	<p>Türkiye de mevzuata göre toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin en az 48 saat önceden mülkü amirliğe bildirilmesi gerekiyor. KAYNAK:TÜSEV-ATÖLYE: Sivil toplumun gelişmesi için elverişli ortamın izlenmesi projesi –Türkiye raporu</p> <p>Anayasaya göre herkesin izin almadan toplantı ve gösteri yapma hakkı varken,1983 yılında hazırlanan toplantı ve gösteri yürüyüşleri hakkındaki kanun bu hakkın kullanımını kısıtlamaktadır. KAYNAK: TÜSEV/ATÖLYE: TÜSEV 2014. Sivil topluma aktif katılım: Uluslar arası standartlar, Ulusal mevzuattaki engeller, öneriler</p>		
Yerel STK'lar genellikle yönetimleri tarafından kuruluş amacı dışında kullanılmakta, üyeler ve hedef kitleler istismar edilmektedir	ADEP projesi yerel STK'lar anket çalışması sonuçlarına göre; Yerel STK'lar genellikle yönetimleri tarafından kuruluş amacı dışında kullanılmakta, üyeler ve hedef kitleler istismar edilmektedir seçeneğine katılımcıların % 20,9'u Kesinlikle Katılıyorum, %30,3 'ü Kısmen Katılıyorum % 22,9'u Fikrim Yok % 13,4'ü Kısmen Katılmıyorum % 12,4 ise Kesinlikle Katılmıyorum yanıtını vermiştir.	1.Yerel STK'larda kamusal denetimin özellikle bu alanda yapılması, istismar aracı haline gelen STK'lara yaptırımlar uygulanması gerekmektedir.	1.Proje kapsamında STK üyelerine verilen eğitimlerde STK'larda şeffaflık ve hesap verebilirlik konularına özel önem verilmiştir. 2.Adaptasyon çalışmaları sırasında hedef STK larda yönetimlerin şeffaflığını sağlayacak tedbirlere uyumu sağlanacaktır. 3.ADEP projesi kapsamında STK'lar referans kaynaklar(Araştırma raporları,İyi örnekler,Adaptasyon kriterleri,STK'lar için rehber,ADEP platform web sitesi) üretilmiştir
STK yönetimlerinin eğitim düzeyi demokrasi anlayışını doğrudan etkilemektedir.	ADEP projesi yerel STK'lar anket çalışması sonuçlarına göre; STK yönetimlerinin eğitim düzeyi demokrasi anlayışını doğrudan etkilemektedir. Eğitim düzeyi düşük bireylerde demokrasi anlayışının zayıf olduğu kanaatindeyim seçeneğine katılımcıların %31,3 'ü Kesinlikle Katılıyorum, %35,8 i Kısmen Katılıyorum % 15,9 'u Fikrim Yok % 8,5 Kısmen Katılmıyorum %8,5 ğu ise Kesinlikle Katılmıyorum yanıtını vermiştir.	1.Bu konuda STK'lara kamusal bir müdahale beklenmektedir. Bu sorun STK'larda üyelerin daha fazla rol ve sorumluluk almaları sonucu yönetim seçimleri sırasında aşılmalıdır.	1.Projemiz kapsamında verilecek eğitimler, farkındalık faaliyetleri, yaygınlaştırma ve adaptasyon çalışmaları sorununun yerel düzeyde aşılmasına katkı sağlayacaktır.
Yerel STK'ların ekonomik, sosyal, kültürel, siyasal sorunların	Çalışma alanları açısından STK'ların büyük çoğunluğunun sosyal dayanışma ve hizmet odaklı çalıştığı, politikaları etkilemeye	1.Karar alıcı politik kuruluşlar(merkezi ve yerel) kanun ve yönetmeliklerde	1.Projemiz kapsamında oluşturulan ADEP platformu(Yerel STK'lar platformu) tüm üye

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

<p>çözümünde rol alma kapasiteleri zayıftır.</p>	<p>yönelik etkinliklere ve savunuculuk faaliyetlerine daha az rastlandığı görülmektedir. Türkiye’de derneklerin %18,1’ini “dini hizmetlerin geliştirilmesine yönelik hizmet faaliyetleri” veren cami dernekleri, %14,3’ünü spor kulüpleri, %13,7’sini yardımlaşma dernekleri, %9,5’ini kalkınma ve konut dernekleri, %10’unu ise mesleki dayanışma örgütleri oluşturmaktadır. Bu durumda derneklerin %65’inin herhangi bir politikaları etkileme gündemi olmadığı; sosyal hizmetler ile dayanışma faaliyetlerine odaklandığı görülmektedir (DDB, 2008). Kaynak: Uluslararası sivil toplum endeksi projesi Türkiye ülke raporu,II</p> <p>ADEP projesi yerel STK’lar anket çalışması sonuçlarına göre; Yerel STK’ların ekonomik, sosyal, kültürel, siyasal sorunların çözümünde rol alma kapasiteleri zayıftır. seçeneğine katılımcıların %46 si Kesinlikle Katılıyorum, %24,3’ü Kısmen Katılıyorum %10,9’u Fikrim Yok %10,4’ü Kısmen Katılmıyorum %8,4’ü ise Kesinlikle Katılmıyorum yanıtını vermiştir.</p>	<p>düzenlemeler yaparak ,toplumsal sorunların çözümünde (ekonomik, sosyal, kültürel, siyasal) Yerel STK’ların dahil olmalarını sağlayacak mekanizmalar geliştirmelidir.</p> <p>2.Yerel STK’lar kendi faaliyet alanlarındaki diğer STK’larla çeşitli platformlar oluşturarak güç birliği etmeli ekonomik, sosyal, kültürel, siyasal sorun alanlarında çözüme etki edebilecek baskı grupları oluşturmaldır.</p>	<p>STK’lardan aldığı güç ile yerel ve ulusal düzeyde ekonomik, sosyal, kültürel, siyasal sorunların çözümünde rol alabilecek ve etki yaratabilecek bir mekanizma olarak kurulmuştur. Bölgemizdeki STK’ların bu platforma üye olmaları teşvik edilecektir.</p> <p>2.ADEP projesi kapsamında STK’lar referans kaynaklar(Araştırma raporları, iyi örnekler, Adaptasyon kriterleri,STK’lar için rehber,ADEP platform web sitesi) üretilmiştir Bu dokümanlar ADEP web sitesinde yayınlanacak,bazıları basılı doküman olarak dağıtılacaktır.</p>
<p>STK ları kapsayan yasal mevzuat kısıtlayıcı ve caydırıcıdır.</p>	<p>Sivil toplumu ilgilendiren yasal mevzuat STK’ların %69’u tarafından oldukça veya son derece kısıtlayıcı bulunurken, STK’ların sadece %13’ü devletten bağımsız olduğunu ve sadece meşru denetimlere tabi olduklarını düşünmektedir. Kaynak: Uluslararası sivil toplum endeksi projesi Türkiye ülke raporu,II</p>	<p>1.Devletin STK’larla ilgili mevzuatlarda AB normlarına paralel iyileştirmeler yapması gerekmektedir.</p>	<p>Projemiz için uygun değildir. Dış etkenlere bağlıdır.</p>
<p>1.Türkiye de bir çok yönden dernek kurmayı zorlaştıracak yasal engeller bulunmaktadır.</p>	<p>Türkiye de bir derneğin kurulabilmesi için dernek merkezi olması ve bu merkez mesken olarak kayıtlı ise binadaki tüm kat maliklerinin onayının alınması gerekiyor. (Dernekler Dairesi Başkanlığı)</p> <p>Türkiye de dernek kurmak için 7 kişi gerekiyor. Avrupa konseyi tavsiyesine göre</p>	<p>1.Dernek kuruluşuyla ilgili mevzuatın iyileştirilmesi gerekmektedir. AB’deki iyi yasal uygulamaların Türkiye’deki mevcut sisteme adaptasyonu</p>	<p>Projemiz için uygun değildir. Dış etkenlere bağlıdır.</p>

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

	<p>STK kurmak için 2 kişi yeterli: KAYNAK:TÜSEV/ATÖLYE: TÜSEV 2014. Sivil topluma aktif katılım: Uluslar arası standartlar, Ulusal mevzuattaki engeller, öneriler</p> <p>Arnavutluk, Bosna- Hersek, Kosova ve Hırvatistan da gruplar kayıt yaptırmadan serbestçe sivil toplum faaliyeti yürütmektedir. Türkiye de ise STK'ların vakıf veya dernek olarak kaydı gerekiyor. KAYNAK:TÜSEV-ATÖLYE: Sivil toplumun gelişmesi için elverişli ortamın izlenmesi projesi –ülke raporları.</p> <p>Makedonya ve Arnavutlukta internet üzerinden STK kurmak mümkün iken Türkiye de buna izin verilmemektedir. KAYNAK: TÜSEV-ATÖLYE: Sivil toplumun gelişmesi için elverişli ortamın izlenmesi projesi –ülke raporları.</p> <p>Makedonya da dernek kurmak için 5 gün beklemek yeterli iken Türkiye de bu süre 60 güne kadar uzamaktadır. KAYNAK:TÜSEV-ATÖLYE: Sivil toplumun gelişmesi için elverişli ortamın izlenmesi projesi -bölgesel rapor.</p> <p>Platform, inisiyatif ve sosyal girişim gibi örgütlenme biçimleri Türkiye de tüzel kişilik olarak tanınmamaktadır. KAYNAK: (TÜSEV/ATÖLYE: Sivil toplum izleme raporu 2012)</p>	gerekmektedir.	
Yerel STK'ların demokratik karar alma mekanizmalarındaki rolü zayıftır.	<p>Sivil toplumun demokratik karar almayı teşvik etmedeki rolü konusunda ise katılımcıların sadece %25'i kuruluşlarının kendi kuruluşları ve çevrelerinde demokratik karar alma süreçlerini teşvik etmedeki rolünü önemli olarak değerlendirmekte; %75 bu konudaki rolünü önemsiz, ortalama ya da sınırlı olarak nitelendirmektedir (STKA, 2009). . Kaynak: Uluslararası sivil toplum endeksi projesi Türkiye ülke raporu,II</p>	<p>1.Devletin STK'ları karar alma süreçlerine dahil edecek mekanizmalar geliştirmesi gerekmektedir.</p> <p>2.Yerel yönetimlerin karar alma süreçlerine yerel STK'ları dahil etmesini sağlayacak adımlar atması gerekmektedir.</p> <p>3.Yerel STK'ların platformlar, ağlar, birlikler ve sosyal kooperatifler kurarak</p>	<p>1.Projemizde web tabanlı bir yerel STK'lar platformu oluşturularak üye STK'ların etkinlikleri artırılmıştır. İlimizdeki diğer yerel STK'larında platforma üye olmaları için çalışmalar yürütülecektir.</p> <p>2.ADEP projesi kapsamında STK'lar referans kaynaklar(Araştırma raporları, İyî örnekler, Adaptasyon kriterleri, STK'lar için rehber, ADEP platform web sitesi) üretilmiştir</p>

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

		etkinliklerini artırmaları gerekmektedir.	3.Eğitimler, farkındalık seminerleri ve adaptasyon çalışmaları ile Hedef STK'ların demokratik karar alma mekanizmalarındaki rolü, katılımı ve kapasitesi artırılacaktır.
Yerel STK'larda şeffaflık ve hesap verebilirlik zayıftır, bu nedenle üyelerine ve yerel halka güven vermemektedir	ADEP projesi yerel STK'lar anket çalışması sonuçlarına göre; Yerel STK'larda şeffaflık ve hesap verebilirlik zayıftır, bu nedenle üyelerine ve yerel halka güven vermemektedir seçeneğine katılımcıların %26,4'ü Kesinlikle Katılıyorum, %32,8'i Kısmen Katılıyorum % 15,9'u Fikrim Yok %10,9'u Kısmen Katılmıyorum %13,9'u ise Kesinlikle Katılmıyorum yanıtını vermiştir.	1.STK'lar üzerinde kamu denetiminin yanında ve hatta ondan daha çok iç denetim mekanizmalarının geliştirilmesi ve uygulanması yine karar alıcı kuruluşlar tarafından sağlanmalıdır.	1.Proje kapsamında bazı hedef STK'larda adaptasyon çalışmaları planlanmıştır. Bu çalışmalarda söz konusu STK'ların bir iç denetim mekanizması kurmaları, üyelerin STK'nın karar alma süreçlerine katılımını sağlamaları, üyelere ve yerel halka kuruluşun gelir-giderleri, yönetim biçimi, karar alma süreçleri hakkında bilgi aktarımlarını ve geri dönütleri sağlayacak bir mekanizma oluşturmaları için destekler verilecektir. 2.ADEP projesi kapsamında STK'lar referans kaynaklar(Araştırma raporları, İyi örnekler, Adaptasyon kriterleri, STK'lar için rehber, ADEP platform web sitesi) üretilmiştir

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

YEREL STK'LARIN ETKİLİ İLETİŞİM İLE İLGİLİ SORUNLARI, ÇÖZÜMLER VE ADAPTASYON KRİTERLERİ

SORUNLAR	GÖSTERGELER VE KAYNAKLAR	ÇÖZÜMLER VE ADAPTASYON KRİTERLERİ	
		GENEL ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	PROJEYE ÖZEL ADAPTASYON KRİTERLERİ
STK'ların büyük çoğunluğu bir web sitesine sahip değildir. Bu nedenle tanıtım ve görünürlük sorunu yaşamaktadır.	DDB'nin 2013 verilerine göre STK'ların sadece %9.36'nın internet sitesi vardır	İnternet sitesi bulunmayan/edinemeyen STK'ların platformlara ve ağlara üye olarak bu platform ve ağların internet sitelerinden yararlanmaları için yönlendirmeler yapılmalıdır.	1.Proje kapsamında oluşturulan ADEP platform web sitesi tüm yerel STK'ların her türlü haber, duyuru, etkinlik gibi paylaşımları için kullanabilecekleri bir içerikle hazırlanmıştır. 2.Adaptasyon çalışmaları sırasında hedef STK'ların birer bağımsız web sitesine kavuşmaları teşvik edilecek, mevcut web sitelerinin içeriklerin nasıl zenginleştirileceği ve güncelleneceği konusunda teknik destek verilecektir.
STK-medya ilişkileri zayıftır, medya yerel STK'ların faaliyetlerine karşı duyarlıdır.	ADEP projesi yerel STK'lar anket çalışması sonuçlarına göre; STK-medya ilişkileri zayıftır, medya yerel STK'ların faaliyetlerine karşı duyarlıdır. Kesinlikle Katılıyorum, %37,8'i Kesinlikle Katılıyorum, %31,8'i Kısmen Katılıyorum %17,4'ü Fikrim Yok %9,5'i Kısmen Katılmıyorum %3,5'i ise Kesinlikle Katılmıyorum yanıtını vermiştir.	Küçük yerel STK'ların yerel birlikler, platformlar, kooperatifler kurarak medya üzerindeki etkisini ve görünürlüğünü artırması gerekmektedir.	1.ADEP platform, ilimizde en büyük yerel STK' dayanışması ve güç birliği olma yolundadır. STK'ların ADEP platform web sitesinde ki yayınları yerel medya ile de paylaşılacaktır. 2.Adaptasyon çalışmaları sırasında hedef STK'ların medya ile ilişkilerini güçlendirmeye yönelik pratik bilgiler verilecek, önerilerde bulunulacaktır.
Yerel STK'lar sosyal medyayı ve mahalli yaygınlaştırma araçlarını kullanmakta yetersizdirler ve etkili bir iletişim	ADEP projesi yerel STK'lar anket çalışması sonuçlarına göre; Yerel STK'ların çoğunun web sitesi yoktur, sosyal medyayı ve mahalli yaygınlaştırma araçlarını kullanmakta yetersizdirler seçeneğine katılımcıların %32,3'ü Kesinlikle Katılıyorum, %40,8'i Kısmen Katılıyorum %17,4'ü Fikrim Yok	Yerel STK'lara ilgili kamu kurumları, birlikler, daha güçlü STK'lar ve platformlar tarafından etkili iletişim eğitimleri verilmelidir.	ADEP projesi kapsamında yerel STK'lara iletişim ve işbirliği eğitimleri verilmiş olup ayrıca adaptasyon çalışmaları yapılacaktır. Adaptasyon çalışmaları sırasında hedef STK'lara bazı örnek sosyal medya

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

stratejisi yoktur.	%4,5 'i Kismen Katılmıyorum %5 'i ise Kesinlikle Katılmıyorum yanıtını vermiştir.		sayfaları üzerinden pratik eğitimler verilecek, alternatif sosyal medya araçlarını kullanmaları teşvik edilecektir.
Yerel STK'ların diğer STK'lar, İşletmeler, Ağlar, kamu kuruluşları ve gönüllü kuruluşlarla işbirlikleri yeterli düzeyde değildir.	Sivil toplumun gelişmişlik düzeyinin önemli bir göstergesi sivil toplum aktörlerinin birbirleri ile ne derece iletişim ve işbirliği içinde olduklarıdır. Bu bağlamda ülkedeki STK'ların büyük çoğunluğu son üç ay içinde en fazla 5 sivil toplum kuruluşu ile toplantı, bilgi-belge paylaşımı veya işbirliğinde bulunmuştur (sırasıyla %42, %45 ve %48). Bunun yanında önemli bir kısmının ise hiçbir kuruluşla teması olmamıştır (sırasıyla %17, %25 ve %29). Uluslararası düzeyde ise STK'ların yarıdan fazlasının yurtdışında yerleşik ya da faaliyet gösteren bir sivil toplum kuruluşu ile hiçbir iletişim veya işbirliği olmamıştır (%58 ve %63) (STKA, 2009). Bu veriler sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerini birbirlerinden oldukça kopuk ve bağımsız yürüttüklerine işaret etmekte, sektör olma farkındalıkları ve birlikte hareket edebilme becerileriyle ilgili soru işaretleri yaratmaktadır. Kaynak: Uluslararası sivil toplum endeksi projesi Türkiye ülke raporu, II ADEP projesi yerel STK'lar anket çalışması sonuçlarına göre; Yerel Yerel STK'ların diğer STK'lar, İşletmeler, Ağlar, kamu kuruluşları ve gönüllü kuruluşlarla işbirlikleri yeterli düzeydedir seçeneğine katılımcıların %2,5'i Kesinlikle	1.Hem merkezi hükümet ve hem de yerel yönetimlerin STK'larla ilişkilerini düzenleyen yasal çerçeve genişletilmeli,kamu kuruluşları ve yerel yönetimler STK'ların ihtiyaç,beklenti ve sorunlarına karşı daha duyarlı hale getirilmez. 2.Yerel STK'ların platformlar,ağlar,birlikler ve sosyal kooperatifler kurarak etkinliklerini artırmaları gerekmektedir.	1.Projemizde web tabanlı bir yerel STK'lar platformu oluşturularak üye STK'ların etkinlikleri artırılmıştır. 2.ADEP projesi kapsamında STK'lar referans kaynaklar(Araştırma raporları, İyi örnekler, Adaptasyon kriterleri, STK'lar için rehber, ADEP platform web sitesi) üretilmiştir 3.Adaptasyon çalışmaları sırasında hedef STK'ların yöneticileri ile projemiz kapsamında hazırlanan iyi örnek ve uygulamalar raporu incelenerek, diğer STK'lar, İşletmeler, Ağlar, kamu kuruluşları ve gönüllü kuruluşlarla işbirlikleri için her STK' düzeyinde yapılabilecek pratik çalışmalar belirlenecek ve bu çalışmalarda STK'lara rehberlik edilecektir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

	Katılıyorum, %10,9'u Kısmen Katılıyorum %21,9'u Fikrim Yok %36,3'ü Kısmen Katılmıyorum %28,4'ü ise Kesinlikle Katılmıyorum yanıtını vermiştir.		
Yerel STK'ların proje yapma ve uygulama kapasitelerinin zayıf olması, ulusal ve uluslararası işbirliklerini olumsuz etkilemektedir.	Özellikle bazı uluslararası fon kaynaklarının diğer STK'larla işbirliğini şart koşmasının projeler çerçevesinde iletişim ve işbirlikleri kurulmasını sağladığı, ancak bu ilişkilerin proje bitiminden sonra devam etmediği bildirilmektedir. Bu veriler sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerini birbirlerinden oldukça kopuk ve bağımsız yürüttüklerine işaret etmekte, ortak bir alanı paylaşma farkındalıkları ve birlikte hareket edebilme becerileriyle ilgili soru işaretleri yaratmaktadır. Kaynak: Uluslararası sivil toplum endeksi projesi Türkiye ülke raporu, II	Yerel STK'lara proje hazırlama ve uygulama eğitimleri verilerek ,uluslararası proje ortaklıkları teşvik edilerek,işbirliği kapasiteleri artırılmalıdır.	1.ADEP platform web sitesi uluslararası kuruluşların da üyeliğine açıktır. Böylece yerel STK'ların web sitesi üzerinden yurt dışındaki benzer kuruluşlarla iletişim ve işbirliği kurması, ortaklıklar oluşturması kolaylaşacaktır. 2.Proje kapsamında düzenlenen eğitimlerde kısmen Paydaş STK'lara proje hazırlama, uygulama ve ortak arama eğitimleri verilmiştir. 3.Adaptasyon çalışmalarında STK'ların proje hazırlamaları konusunda teşvik edilmesi sağlanacak, proje hazırlama süreçlerinde rehberlik edilecek,uluslar arası kuruluşlarla işbirliği kurlmaları için destek sağlanacaktır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

YEREL STK'LARIN DOĞRU YÖNETİŞİMİLE İLGİLİ SORUNLARI, ÇÖZÜMLER VE ADAPTASYON KRİTERLERİ

SORUNLAR	GÖSTERGELER VE KAYNAKLAR	ÇÖZÜMLER VE ADAPTASYON KRİTERLERİ	
		GENEL ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	PROJEYE ÖZEL ADAPTASYON KRİTERLERİ
STK'larda kurumsallaşma yetersizdir.	DDB verilerine göre STK'ların birçoğunun stratejik plan veya politikaları bulunmamaktadır.	Yerel STK'lara yerel otoriteler tarafından onların stratejik plan hazırlama kapasitelerini arttıracak eğitimler verilmelidir.	ADEP projesi çerçevesinde uygulanan eğitimlerde paydaş STK'lara stratejik plan eğitimleri verilmiştir.
Yerel STK'larda çoğunlukla profesyonel çalışanlar bulunmamaktadır.	2018 yılı itibariye, derneklerde tam zamanlı çalışan sayısı:41.221, yarı zamanlı çalışan sayısı: 4.628 proje zamanlı çalışan sayısı:18.352'dir. KAYNAK: DERBİS 2019 Türkiye de STK'ların %57 sinde ücretli çalışan bulunmazken, STK'ların yaklaşık %41'i de 6 ile 20 gönüllü çalışandan oluşmaktadır. KAYNAK:TÜSEV/ATÖLYE:STEP 2011	Kamuda çalışan profesyonellerin STK'larda kısmi zamanlı çalışmalarına izin verecek yasal düzenlemeler yapılmalıdır.	Projemizde kamudan emekli kısmi zamanlı çalışanlar ile diğer profesyonellerin Paydaş STK'lara adaptasyon çalışmaları ile Aktif Katılım, Demokratik Gelişim, Doğru Yönetişim ve etkili iletişim konularında katkı sağlamaları için çalışmalar planlanmıştır.
Yerel STK'lar çoğunlukla maaşlı ve gönüllü çalışanların kapasitelerini doğru ve yeterli bir şekilde değerlendirememektedir.	Maaşlı çalışanı bulunan STK'ların %85'i maaşlı çalışan kapasitesini, gönüllü çalışanı bulunan STK'ların ise %71'i bu alandaki kapasitelerini yetersiz olarak değerlendirmektedir. KAYNAK: TÜSEV/ATÖLYE: STEP 2011	Yerel STK'lara Kamu kurumları, yerel karar alıcılar, birlikler ve platformlar tarafından İnsan kaynakları kapasitesinin kullanımı konusunda eğitimler verilmelidir.	Projemizde kamudan emekli kısmi zamanlı çalışanlar ile diğer profesyonellerin Paydaş STK'lara adaptasyon çalışmaları ile Aktif Katılım, Demokratik Gelişim, Doğru Yönetişim ve etkili iletişim konularında katkı sağlamaları için çalışmalar planlanmıştır.
Kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler ve karar alıcı kuruluşlar yerel STK'ları karar alma sürecine yeterince dahil etmemektedir.	ADEP projesi yerel STK'lar anket çalışması sonuçlarına göre; Kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler ve karar alıcı kuruluşlar yerel STK'ları karar alma sürecine yeterince dahil etmemektedir seçeneğine katılımcıların %5,9'u Kesinlikle Katılıyorum, %10,9'u Kısmen Katılıyorum %11,9'u Fikrim Yok %31,7 si Kısmen Katılmıyorum %39,6 si ise Kesinlikle Katılmıyorum yanıtını vermiştir.	Özellikle yerel yönetimlerin sosyo-ekonomik ve sosyo – kültürel konularda geliştirecekleri karar alma süreçlerine, düzenleyecekleri projeler, etkinlikler ve eğitimlere ilgili STK'ları dahil edecekleri somut mevzuat düzenlemeleri yapılmalıdır.	ADEP platform yerel karar alıcılar ve yerel yönetimlerin karar alma süreçlerine katılımı için bir toplumsal baskı aracı olarak kullanılacaktır. 2.Adaptasyon çalışmaları sırasında hedef STK'ların özellikle yerel karar alma süreçlerine katılımı ile ilgili eğitici ve teşvik edici çalışmalar yapılacaktır.
Yerel STK'larda kurum kültürü anlayışı yeterli	ADEP projesi yerel STK'lar anket çalışması sonuçlarına göre; Yerel	Yerel STK'lara Kurumsallaşmanın	ADEP projesi eğitimlerinde kurumsallaşma ve kurum

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

düzeyde gelişmemiştir.	STK'larda kurum kültürü anlayışı yeterli düzeydedir seçeneğine katılımcıların %4,0'ı Kesinlikle Katılıyorum, %14,9'u Kısmen Katılıyorum %20,4 'ü Fikrim Yok %39,8 si Kısmen Katılmıyorum %20,9 'u ise Kesinlikle Katılmıyorum yanıtını vermiştir.	geliştirilmesi ve kurum kültürü anlayışının yaygınlaşması için eğitimler verilmelidir.	kültürü konusu işlenmiştir. Adaptasyon çalışmaları sırasında ise hedef STK'larda kurumsal yapının oluşturulması/geliştirilmesi için teşvik edici çalışmalar yapılacaktır.
Yerel STK'larda denetim mekanizması etkili bir şekilde işlemektedir	ADEP projesi yerel STK'lar anket çalışması sonuçlarına göre; Yerel STK'larda denetim mekanizması etkili bir şekilde işlemektedir seçeneğine katılımcıların %10'u Kesinlikle Katılıyorum, %12,9'u Kısmen Katılıyorum %19,9'u Fikrim Yok %34,3'ü Kısmen Katılmıyorum %22,9'u ise Kesinlikle Katılmıyorum yanıtını vermiştir.	Yerel STK'larda şeffaflığı artıracak ve iç denetimi daha etkin bir şekilde mümkün kılacak mekanizmalar geliştirilmesi için politik karar alıcıların STK'ların tüzüklerinde daha etkin düzenlemeleri zorunlu kılmaları ve etkin bir denetim işletmeleri gerekmektedir.	Projemiz için uygun değildir. Dış etkenlere bağlıdır.
Yerel STK'larda gönüllülerin yasal bir tanımı yoktur.	Türkiye de gönüllülük tanımını içeren, gönüllülerin haklarını ve çalışma koşullarını belirleyen bir mevzuat ya da politika belgesi yoktur. Dolayısıyla gönüllülük yasal olarak tanınmamaktadır. KAYNAK:TÜSEV/ATÖLYE: Sivil Toplum İzleme Raporu 2013	Devlet gönüllülerin haklarını, çalışma koşullarını ve rollerini belirleyecek yasal düzenlemeler yapılmalıdır.	Projemiz için uygun değildir. Dış etkenlere bağlıdır.
Yerel STK'lar ekonomik nedenlerle teknolojik yeniliklere adaptasyon sağlayamamakta, bu durum onların çağdaş normlara adaptasyonunu zorlaştırmaktadır.	Teknolojik altyapı açısından bilgisayar sahibi derneklerin bölgesel dağılımı büyük farklara işaret etmektedir: bilgisayar sahibi derneklerin neredeyse yarısı (%43) Marmara Bölgesi'nde bulunurken diğer bölgelerde bu oran %3'e kadar düşmektedir. Kaynak: Uluslararası sivil toplum endeksi projesi Türkiye ülke raporu,11	1.Kamu yerel STK'ların teknolojik araçlara erişimini kolaylaştıracak tedbirler almalı, nakdi ve/veya aynı katkı sağlamalıdır. 2.STK'ların çeşitli fon kaynaklarına erişimi kolaylaştırılarak, teknolojiye erişimi mümkün kılınmalıdır. 3.Yerel STK'ların proje yapma ve uygulama kapasiteleri artırılarak, bu yolla teknolojik altyapılarını geliştirmeleri için destekler sağlanmalıdır.	1.Projemizde oluşturulan web platformu yerel STK'ların kullanımına açılmıştır. 2.Proje kapsamında yerel STK'lara kullanabilecekleri fon kaynakları ile ilgili bilgiler verilmiştir. 3.Yerel STK'ların projeler yoluyla fon kaynaklarına ve teknolojiye erişim kapasitelerini artırmak için proje hazırlama ve uygulama eğitimleri verilmiştir.
Yerel STK'ların en önemli sorunu mali ve ekonomik sorundur.	Sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerini son derece kısıtlı mali imkânlarla	1.Devletin bir kısım sivil toplum kuruluşuna kamu yararı statüsü	Projemiz için uygun değildir. Dış etkenlere bağlıdır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

	<p>gerçekleştirdikleri görülmektedir. STK'ların neredeyse yarısının (%44,6) yıllık gelirleri 10.000 TL'nin altında-dır. Ayrıca %15,7 gibi önemli bir kesiminin yıllık gelirlerinin 2.000 TL'nin altında olduğu, 200.000 TL'nin üzerinde geliri olan kuruluşların ise %8,8'i geçmediği görülmektedir (YADA, 2010).STK'lara göre en önemli sorunlarının başında mali sıkıntılar gelmektedir ve bu durum kaynakların yetersizliği kadar sürdürülebilir olmamasıyla da yakından ilişkilidir. Kaynak: Uluslararası sivil toplum endeksi projesi Türkiye ülke raporu,II</p>	<p>vermesi, diğer STK'ların mağduriyetine yol açmaktadır. Bu nedenle tüm STK'ların üye sayıları oranında kamu desteği almasını sağlayacak mevzuatlar geliştirilmelidir. Arsa-bina tahsisi, aynı ve nakdi destekler,yardım toplayabilme gibi konularda tüm yerel STK'lar desteklenmelidir.</p>	
<p>Kurumsallaşamama yerel STK'ların gelişimini engellemektedir.</p>	<p>STK'ların çoğunda resmi bir yönetim organı olmasına rağmen, gittikçe artan bir kurumsallaşma ihtiyacı ve talebi bulunmakta, fakat bu kurumsallaşmanın nasıl olacağına dair bilgi ve deneyim eksikliği nedeniyle ilerleme kaydedilememektedir. Türkiye'de demokratik yapılanma, ileri derecede katılım, hukuk devletinin kurumsallaştırılması, şeffaflık, cevap ve hesap verebilirlik, yönetimde paydaşlık, etkililik ve verimlilik, stratejik vizyon gibi iyi yönetim ilkelerinin uygulanmasının sivil toplumu geliştirici etkisi düşünüldüğünde (Gündoğan, 2004)yönetişimdeki kurumsallaşma probleminin önemi daha da ortaya çıkmaktadır. KAYNAK: TÜSEV/ATÖLYE: Sivil Toplum İzleme Raporu 2013</p>	<p>STK'lara kurumsallaşma için kamu kurumları ve yerel yönetimler tarafından harici destekler sağlanmalıdır.</p>	<p>ADEP projesi kapsamında düzenlenecek adaptasyon çalışmaları ile hedef STK'ların kurumsallaşmasına katkı sağlanacaktır.</p>
<p>Yerel STK'ların çoğunda şeffaflık zayıftır, Yerel STK'larda hesap verebilirlik yetersizdir.</p>	<p>Şeffaflık açısından incelendiklerinde STK'ların %70,6'sı mali bilgilerinin kamuya açık olduğunu belirtmişlerse de, bu bilgilere nasıl ulaşılabileceği konusunda farklı cevaplar</p>	<p>Denetleyici kurumlar STK'ların şeffaflık ve hesap verebilirlik kapasitesini artırmak için yasal,denetimsel ve eğitimsel tedbirleri geliştirmelidir.</p>	<p>ADEP projesi kapsamında düzenlenecek adaptasyon çalışmaları ile hedef STK'ların şeffaflık ve hesap verebilirlik kapasiteleri artırılabilecektir.</p>

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

	<p>vermişlerdir. Örneğin, %30 mali bilgilerine raporlarından, bir diğer %30 çalışanlarına sorarak, %34 ise web sitesinden ulaşılabileceğini belirtmişlerdir (STKA, 2009). KAYNAK: TÜSEV/ATÖLYE: Sivil Toplum İzleme Raporu 2013</p>		
<p>Yerel STK'ların sivil toplum alanı ile ilgili istatistiklere ve bilgilere erişimi sınırlıdır.</p>	<p>Türkiye de sivil toplumun gelişimi için sivil toplum alanı ile ilgili istatistikleri sistematik şekilde toplayıp kamuya açık şekilde paylaşılması gerekiyor. Sivil toplumun gelişmesi için elverişli ortamın izlenmesi projesi –Bölgesel rapor</p> <p>Hırvatistan haricinde Batı balkanlar ve Türkiye de sivil toplum ve kamu arasında istişare süreçlerine geri bildirim sağlayan bir mekanizma bulunmamaktadır. Sivil toplumun gelişmesi için elverişli ortamın izlenmesi projesi –Bölgesel rapor</p> <p>Kamu kuruluşlarında yeterli insan kaynakları kapasitesinin ve fonların olmaması batı balkanlar ve Türkiye de STK-kamu işbirliğinin gelişmesini engelleyen temel sebeplerden biridir. Sivil toplumun gelişmesi için elverişli ortamın izlenmesi projesi –Bölgesel rapor</p>	<p>TÜİK, Dernekler Dairesi Başkanlığı ve diğer ilgili kurumların Türkiye de sivil toplumun gelişimi için sivil toplum alanı ile ilgili istatistikleri sistematik şekilde toplayıp kamuya açık şekilde paylaşımaları gerekmektedir.</p>	<p>Projemiz için uygun değildir. Dış etkenlere bağlıdır.</p>
<p>Türkiye de STK-kamu işbirliği için bir strateji oluşturulmamış olması Yerel STK-Kamu ilişkilerini olumsuz etkilemektedir.</p>	<p>Türkiye de sivil toplum kamu işbirliğine dair bütüncül bir politika ve strateji bulunmamaktadır. Sivil toplumun gelişmesi için elverişli ortamın izlenmesi projesi –Bölgesel rapor</p> <p>Türkiye de sivil toplum-kamu ilişkilerinden sorumlu merkezi düzeyde bir kamu kurumu bulunmamaktadır. Sivil toplumun gelişmesi için elverişli ortamın izlenmesi projesi –Bölgesel rapor</p>	<p>1STK-Kamu işbirliği konusundaki yasal altyapı geliştirilmelidir.</p>	<p>Projemiz için uygun değildir. Dış etkenlere bağlıdır.</p>

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

KOMİSYONLAR	ÜYE ADI/SOYADI	E-POSTA
Aktif Katılım Komisyonu(AKK)	Mahmut HOPUR	mahmuthopur@gmail.com
	AlaaddinYORULMAZ	alaaddinyorulmaz@hotmail.com
	H.Mustafa FİDAN	mustafaogur3@gmail.com
Demokratik gelişim komisyonu(DGK)	Kibar ÖZDEMİR	kibarozdemir@mynet.com
	Oya KARAKIZ	oyakarakiz@hotmail.com
	Sinan AVŞAR	av.sinanavsar@gmail.com
Etkili İletişim Komisyonu (ETİK)	M. Nuri ÖZDEMİR	mimnuriozdemir@hotmail.com
	Mustafa OĞULMUŞ	mustafaogulmus6678@gmail.com
	Meryem KÖŞK	mehmetkosk@gmail.com
Doğru Yönetişim Komisyonu (DYK)	Mustafa GÖKHAN	mustafagokhan46@hotmail.com
	Arif GEMCİ	arif.gemci@hotmail.com
	N. Tuğçe BAŞKAN	tugcebaskann@hotmail.com